Ч. 72 Четвер 1 (13) цьвітня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Німецкі посли і їх мандат до ческого сойму.— Ще про конференцию екзекутивного комітету правиці. — Вісти з Росиї. — Дальша війна на Филипинах. — Справа самоаньских островів).

Німецкі посли ческого сойму одержали від маршалка краєвого письмо, в котрім він взиває їх, щоби вступили до сойму або оправдали свою неприсутність, бо в противнім случаю стратять свої мандати. — Не треба й говорити, що Німці не вступлять до сойму, але здаєсь і не стратять своїх мандатів, бо ось що доносять тепер з Праги: Тепер єсть вже певною річию, що німецкі члени ческого сойму не стратять своїх мандатів сеї сесиї. Маршалок наміряє іменно поставити їм речинець 14 днів до появленя ся в соймі, але той речинець не буде числити ся після днів слідуючих по собі, але після засїдань соймових, а тілько засїдань в ческім соймі вже не буде. — Як видко, на все знайде ся спосіб. Зачувати також, що ческий сойм має бути закритий зараз по скінченю дебати буджетової.

Narod. Listy доносять, що запрошеня на конференцию екзекутивного комітету правиці були первістно розіслані на день 13 с. м., але в неділю відкликано їх, позаяк проводирям партий більшости дано знати, що проектована нарада може відбути ся аж по сесиї соймів краєвих, мабуть в другій половині мая. До сеї вісти додає згадана ґазета: Хоч легко зрозуміти, що для членів комітету єсть річ неприятна відривати ся від праць соймових, то все-таки зі взгляду на акцию лївиці було би відповідно, щоби правиця зазначила своє становище і щоби правительство виявило свої наміри, відносячі ся до найблизшої будучности, вже в теперішній хвили а не аж за місяць.

Перехід Німців католиків на протестантизм в Австриї прибрав вже досить великі розміри. Протестантский пастор у Відни Ціммерман потверджує, що від початку сего року перейшло з католицизму на протестантизм в самім Відни 300 осіб, а богато инших заповіло свій перехід. В Ґрацу приняло протестантизм 100 осіб, а в Чехії в ріжних місцевостях по кількасот. Загальний образ того руху — додає пастор Ціммерман — не дасть ся тепер представити, бо з кождим днем переходять люди з католицкої віри на протестантизм.

В Петербурзї розійшла ся чутка, що внаслїдок розрухів студентских мають уступити мінїстер просьвіти Боґолепов і мінїстер справ внутрішних Ґоремикин і що теку справ внутрішних обійме мінїстер фінансів Вітте.

„Зреформований“ славяньский благотворительний комітет в Петербурзї під проводом звістного загально „ґенерала“ Комарова розпочав вже в своїм органї „Новостях“ борбу против Австро-Угорщини. Нагоду до того дала тій ґазеті сербска позичка, котру як кажуть „Новости“, затягнула Сербія за порукою віденьского правительства. В очах благотворительних має то бути ознаком заборчої політики Австро-Угорщини на балканьскім півострові а згадана ґазета грозить тим, що прийде до зірваня тих добрих відносин, які в 1897 році навязано межи Віднем а Петербургом. Ті що знають добре політичні обставини, кажуть, що нема о то ніякої обави; того хотіли би лиш „благотворительні комітетовці“ і тому зачинають юдити.

Американці заняли, як звістно, на Филипинах друге найбільше по Манїлї місто Круц але ще без опору. Таґалї не уступили ся добровільно, але аж по завзятій а нещасливій борбі. По їх стороні згинуло 68 людий і богато було ранених, а також значна часть повстанців дістала ся до американьскої неволї. Ґен. Лявтон постановив не дати повстанцям спокою, лиш гнати за ними дальше.

Справа самоаньских островів не стратила доси нічого на своїй важности. В Берлинї доказують, що трудности в сїй справі не зменшили ся. Американьский адмірал Кавц і американьский старший судия поступили собі незаконно і на власну руку, коли за згодою Анґлії, і не зважаючи на протест німецкого конзуля, довели до зміни правлїня; тим витворили они таку ситуацию, на яку в Берлинї певно не згодять ся. В берлиньских міродайних кругах стоять при тім, що зміну правлїня можна було зробити лиш за згодою всїх трох держав, котрих обовязує угода. Наслїдком того теперішний фактичний стан на самоаньских островах уважає ся в Берлинї за зовсїм неважний. Але до того треба би ще, щоби так само і в Льондонї та у Вашінґтонї годили ся на погляди Берлина, що доси однакож не стало ся; ходить лиш чутка, що американьский амбасадор висказав ся неприхильно о поступованю американьского адмірала, і назвав єго разячим нарушенєм межинародного права. З німецкої сторони будуть жадати сатисфакциї за противне угоді поступованє американьских функционарів.

Дві раси.

(З норвежского — Якова Гільдіча).

Місточко привикло вже від давна до того, що цїла торговля з селянами була в руках двох старих торгових домів Й. Педерзена і Сина в ринку і П. А. Беха і Спілки в горі на площи коло церкви, де починала ся головна улиця міста, котрою всї селяни приїздили.

Фірма Й. Педерзен і Син була дуже стара; в тім часї був єї властителем син старого Педерзена „молодий Педерзен“, як єго загально називали, помимо, що мав пятьдесять літ. Але фірма П. А. Бех і Спілка була ще старша; єї заложив ще дїд теперішного шефа, консуля Серена Беха — або просто „консуля“, як єго в цїлім місточку називали, бо другого консуля там не було.

Фірма П. А. Бех і Спілка була також і поряднїйша, як фірма Педерзен і Син. Она з лїтами кинула ся на торговлю деревом і мала значну скількість кораблів, так, що в часї свого найбільшого розвитку уходила за першорядну вивозову торговлю. В єї трех комнатах конторских працювало чотирох молодих контористів і сивий вже бухгальтер. Безпосередно з тими комнатами лучив ся довгий, низький склеп з своїми шістьома субєктами і двома послугачами, котрі мусїли помагати при важеню муки, оселедців і инших подібних роботах, коли в торговли був більший наплив гостий. А лучало ся часто, що в довгім, низькім склепі Беха було так повно, що й шпильки не було де кинути. В середу і в суботу ледве можна було там обернути ся. Велике подвіре було цїлком заставлене селяньскими возами і випряженими кіньми, поміж котрі увихали ся селянки і діти.

В таких днях робота в склепі аж кипіла: цїла торговля замінна, продаж і купно за готівку і кредитові операциї. Ледве о 9-ій або 10-ій годині виходили послїдні гості із склепу. Дехто не вступав ся, доки аж служба не прийшла з мітлами і коновками води чистити поміст. А відтак розділювано утторговані гроші, на одну купу мідь, на другу срібло; дальше складано кождий поодинокий ряд монет окремо і важено, а короткий рахунок найстаршого субєкта показував зараз, що за день утторговано.

В прочих днях тиждня заповняли склеп робітники; они найрадше вибирали собі такий час, коли торговля не була так дуже переповнена. Часто приходили, аби просити малий кредит, або о те, щоби заждали трохи на їх старий довг.

Але чи в склепі було мало, чи богато роботи — то в конторах побіч було все так тихо як в церкві. Коли було подивити ся з першої комнати через всї отворені двері, то бачило ся всїх чотирох контористів і сиву голову бухгальтера, що відбивала від зелених дверцят каси, а цїлком позаду під стїною просто дверий самого консуля — часто з пером в устах і золотими очицями на носї, найчастїйше з розіпненою камізолькою на снїжнобілій сорочцї, як заложивши великий палець в шлийки, сидів і відпочивав. Коли він так сидів, тодї можна було найлїпше з ним поговорити. Тодї міг кождий до него увійти і не потребував пів години приглядати ся карті Атлянтийского океана, що висїла за ним на стїні, і ждати доки аж він не буде готовий.

Так сидів він дуже часто.

В єго приватнім мешканю, саме над єго головою, грали безнастанно на фортепянї, а хто мав добре ухо і розумів ся на музиці, міг був замітити, що там грали лише самі веселі композиції, що радостию лунало по цїлім мешканю.

Як Ніна так і Луция Бех були дуже веселі дївчата і така сама була їх музика, бо вдали ся цїлком у вітця. Але хто їх знав лїпше, то сидячи в конторі міг все розріжнити, котра з тих підростаючих дївчат грала. Коли яка композиция грала ся з задержанєм такту і після нот, то була певне Луция, що вскорі кінчила сїмнайцять лїт; але коли в музиці чуло ся якісь додаткові, хочби й гармонійні і милозвучні додатки і коли який кусник переходив нагле з піснї в валець або марш то певне була пятнайцятилїтна Ніна. Старий консуль знав то очевидно лїпше як кождий инший.

Новинки.

Львів дня 12-го цьвітня 1899.

— **Іменованя.** П. Мінїстер судівництва іменував ад'юнкта в окрузї висшого суду краєвого дра Альф. Згурского ад'юнктом у Львові і судових авскультантів: дра Стан. Рубчиньского для Монастириск та дра Мих. Кравчика для Снятина.

— **Перенесеня.** П. Мінїстер судівництва перенїс ад'юнктів судових: Ром. Бірецкого з Добромиля до Перемишля. Володисл. Маєра з Мостиск до Львова, Іл. Семаку з Радівців до Черновець, Стан. Ільницкого-Сепюшкевича з Боринї до Добромиля, дра Йос. Біна з Залозець до Бродів, Фльор. Вольского із Снятина до Сянока, Ів. Смольского з Солотвини до Мостиск, Володисл. Лисовского з Заліщик до Надвірної і Йос. Любинецкого з Буська до Львова.

— **Курс для зелїзничих машиністів.** На основі розпорядженя ц. к. Мінїстерства просьвіти з дня 18 серпня 1898 відбуде ся в ц. к. державній школї промисловій в Кракові осьмий курс для машиністів ведучих льокомотиви, а то в місяци цьвітни і маю по 6 годин тиждево. Хто хоче бути принятий на той курс, має зголосити ся лично або письменно з поданем своєї адреси до Дирекциї заведеня найдальше до 16 цьвітня с. р. і виказати ся сьвідоцтвом з окінченого курсу для обслугуючих машини і парові кітли. Вписи на курс відбудуть ся дня 16 с. м. Кождий вписуючий ся платить 1 зр. на наукові средства заведеня і від зложеня тої оплати нема увільненя. Дальших оплат нема. По окінченю курсу видає ся сьвідоцтво потверджуюче пильність і поведене.

— **Товариство „Руских Женщин" в Станиславові** устроює дня 16-го н. ст. цьвітня с. р. в компатах Руского Клюбу вечерницї на дохід Руської Бурси в Новім Санчи. В проґраму входять: відчит, декламация, продукциї вокально-музикальні і товариські забави. Буфет у власнім заряді. Вступ для членів Товариства Руских Женщин і Руского клюбу 20 кр., для других 30 кр. Початок о годинї $7\frac{1}{2}$ вечером. Хто би з Вн. Родимцїв мав охоту весело час перевести і причинити ся до добутя благородної цїли, зволить ласкаво прибути на вечерницї, на які Видїл Товариства на сім місци сердечно запрашає. Окремих запросин розсилати ся не буде.

— **В Яричеві новім** писар громадский Іван Кулаковский спроневірив в громадскій касї 200 зр. в. а. і утїк. За збігцем розіслали власти гончі листи.

— **Еміґрация.** З Кракова пишуть: Еміґрация селян і робітників до Канади, Саксонії, Прусиї і до Будапешту прибирає в тім роцї небувалі розміри. В днях 4 і 5 с. м. виїхало через Живець звиж 2.000 людий, а що день переїздить окремими поїздами по 500 до 600 людий від сторони Ряшева. В послїдних кількох тиждиях виеміґрувало, як обчисляють, загалом до 15.000 людий. Натовп при особових касах буває так великий, що н. пр. на стациї в Ляховичах виломлено двері, вікна і ушкоджено ваґу. Головна струя еміґрациї направлена за намовою аґентів англійских до Канади. З околиць Станиславова — як ми вже доносили — почали наші люди еміґрувати до Канади за намовою знаного обманця-аґента Нодарі'ого з Удіне. Оногди сорок родин виїхало з Єзуполя. Випродали свою землю і добуток за пів-дармо і їдуть, але де, чого, за чим? — самі не знають. Дописуватель Słow-a polsk-ого пише із Станиславова, що тих еміґрантів не вигнала нужда, бо кождий був порядно одягнений в кожух та високі чоботи і мав при собі по кількасот а навіть по тисяч зр. Опускали родиму Русь весело, навіть бундючно. Коли їх питано, чи не жаль їм за вітчиною? — відповіли: „А що нам тут доброго? Податки платити, нема що їсти, а там дістанемо за дармо по десять морґів. І там є люди!" Взагалї дивна якась байдужність пробивалась у тих людий. О нуждї — каже дописуватель — годї тут говорити, бо земля наддністряньска належить до найплодороднїйших і найлекших до управи. До того нарід находить много зарібку на широких ланах дворів та маючих селян. Отже головною причиною еміґрациї є аґітация аґентів і заохочуючі листи від еміґрантів з Канади. А легковірний нарід дає всему послух. Годилось би всїм, хто жиє з селянами, впливати на обаламучених, щоби відвести їх від нерозважної еміґрациї.

— **Крадіж грошевого листу.** На зелїзничій почтї в Новім Санчи украдено дня 2 с. м. лист з квотою 240 зр. Виновника зараз зловлено і всаджено до арешту. Є се почтовий послугач. Найдено ще у него 200 зр. готівки і ріжні предмети, куплені за решту гроший.

— **Огнї.** В Загробели під Тернополем погоріло оногди кілька селяньских загород.

— **Божевільний.** З Відня доносять: Дня 10 с. м. перед полуднем приїхав на подвірє цїсарского замку ротмістр гузарів Крутіль, задержав повіз і почав перед двірскою вартою викрикати: Gewehr heraus! Відтак говорив, що єсть царем всього сьвіта і жадає авдиенциї у цїсаря. Лише з трудом удало ся божевільного втихомирити і відвести его до канцеляриї, звідки відіслано нещастного до войскового шпиталя.

— **Остережене.** Доходять нас приватні вісти, що по краю, тепер в повітї перемискім, мають ходити колектанти за жертвами на церков в Тісній, повіта ліского. Позаяк ми не висилали і не думаємо сего року висилати колектантів в повисшій цїли, то упрашаємо кождого, хто би таких колектантів де подибав, відобрати їм папери і нам ласкаво переслати в цїли зарядженя судового слїдства. — За гр. кат. комітет парохіяльний в Тісній: *Павло Стукач*, парох.

— **Відгомон катастрофи під Коломиєю.** Віденьский суд розсмотрив в понедїлок скаргу внесену против заряду черновецкої зелїзницї, внесену найблизшою родиною погибшого в часї зелїзничої катастрофи під Коломиєю, купця Густава Малера. З огляду на се, що рух на тій зелїзници веде держава і она є виключно одвічальною за всякі випадки, трибунал орік, що державний скарб має заплатити вдові по убитім по 70 зр. місячної пенсиї з двом малолїтним дїтям аж до часу, коли будуть могли самі працювати на хлїб, по 50 зр. місячно. Дальше засудив скарб державний на зворот 1224 зр. коштів похорону, 600 зр. поставленя памятника і 100 зр. видатків готівкою.

— **Довгий вік.** Росийскі часописи доносять, що до Москви повернув недавно з Сибіра візник кн. Шереметєва, засланий за кару перед кільканадесятьма лїтами, що числить тепер 145 лїт. Старець сильний і кріпкий і радо оповідає подробицї житя з часів панованя Катерини II.

— **Осторожно з нафтою.** З Куликова пишуть: Дня 8 с. м. лучила ся тут страшна пригода. Міщанка Бубечко, наливаючи вечером нафту, упала жертвою вибуху. Нафта займила ся на нїй і она як стовп полуміни вибігла на улицю, де з великим трудом огонь пригашено. Стан єї безнадійний.

— **Поправка похибки.** У вчерашній переписцї господарскій під знаком: Т. Б. в Угорнах коло Косова лишила ся погана похибка друкарска, котра через пропущене слова „не", псує значінє цїлого реченя. Отже в тій переписцї на третій сторонї часописи в другім стовпци має бути: ....а не жити лиш борщем і т. д.

Телеґрами.

Відень 12 цьвітня. Намістництво розвязало товариство нїмецких народовцїв в Австриї, котрого головою був пос. Вольф а також і протестантске товариство Deutscher Bezirksverein.

Він нїколи не милив ся і коли лиш долетїв до его уха який напрасний перехід або нестрійний звук, він підносив ся, глядів на стелю і потираючи уха, говорив голосно:

— Нї, нї, не так Нїно! — хочби й всї двері аж до склепу стояли отвором. Але иншї могли також чути, коли консуль був на горі. Надто сильні удари по клявішах і за сильне тиснене на педал зараз его зраджували.

Здавало ся, немов би цїле місто більше займало ся житем тої родини, як якої другої. Коли в ясну, погідну зимову недїлю стояли сани перед дверми і консуль вибирав ся з дочками на прогульку, то було тисяч найріжнїйших річий, заки від'їхали і поздоровленя і поцїлуї і жарти і накликуваня до жінки, що стояла на горі при вікнї, а всї люди, що переходили улицею, ставали і придивляли ся з прихильною усьмішкою, немов би самі раділи щастем консуля. Він міг навіть голосно співати — нехай би так відважив ся хто другий — коли переїздив з дочками улицями міста. По такій прогульцї лучало ся нераз, що Нїна або Луция, або й обі кривили ся, коли висїдали з саний, аби вертали до дому.

— Ах, татунцю, як то погано, що завтра знов будний день!

І він не встидав ся, хочби приятелї побіч стояли, відповідати:

— Алеж, дїтоньки, повний склеп на долинї і вигідне мешканє на горі то також не аби яка річ.

В цїлім місточку настало очевидно зачудованє, коли одного дня розійшла ся вість, що старий дім, положений як раз напротив торговлї Беха і Спілки продано. Купив его якийсь селянин. Але ще більше зачудованє настало, коли начато долину дому перебудовувати. Вікна виймлено і побільшено, поміст знижено, від улицї зроблено двоє дверий, а перед ними камінні сходки, а в серединї виймлено дві стїни, так що з трех компат зробила ся одна. Не було нїякого сумнїву, що дім призначено на склеп. Бех і Спілка дістали конкурента.

Але хто відважив ся на таке?

І о тім місто скоро довідало ся: один із старших субектів у Й. Педерзена і Сина виповів був свому хлїбодавцеви перед недавним часом місце; оженив ся з дочкою богатого селянина і показало ся, що то був его тесть той селянин, котрий купив нарожний дім.

Одного дня отворено склеп.

„Антін Гавґеруд" стояло великими буквами на вивісці над дверми. Бувший субект від Педерзена і Сина показав зараз свою фарбу. Ходив сам по склепі і услугував. То був низький, спокійний чоловік з жовтавою бородою, з очицями і мав для кождого, хто зайшов до склепу якесь привітливе слово. Два елеґантні суб'єкти з сусїдного міста, оба з крученим волосем, хорошо одїті, увихали ся звинно і скоро по склепі та поза лядою. Видко було на перший погляд, що принято їх як молоду силу потрібну до розвитку інтересу. Противно сам Гавґеруд з тонким носом, трохи запалими лицями і слїдячими, розумними очима представляв уперту, витревалу силу.

Свободу і веселість, що мала в публици обудити довірє до фірми, представляв малий, сїмнайцятьлїтний хлопець з села, з малими сьміючими ся, ясно синими очима, стоячим, білявим волосем, великими червоними руками і в сїрій одежи. Ту одіж носив на виразний приказ свого хлїбодавця.

* * *

Зараз першого пополудня з'явив ся в горі у консуля Беха шеф фірми Педерзен і Син „молодий Педерзен", аби — як казав — оправдати ся: Він нїколи був би того не погадав о Гавґерудї. Єму, свому хлїбодавцеви, не сказав Гавґеруд нї слова о своїм намірі. — Але то вже такий чоловік, що все мовчав і нїколи не зраджував своїх гадок.

— Як він розумний чоловік, то може заробити красний гріш — сказав консуль Бех байдужно — то певна, що він сьмілий чоловік!

А усьміхаючи ся додав:

— Він показав незвичайний талант в доборі своїх суб'єктів — коби лиш вів інтерес розумно і не гадав, що між нами мусить прийти до конкуренциї аж на ножі!

„Молодий Педерзен" видивив ся здивований на консуля.

— Ви чейже приймете его визов? Покажете єму, що стара фірма не позволить себе легковажити і такого як він може за одним махом згнести?

— Нї, нї, навіть не думаю о тім. Доки він буде вести конкуренцию розумно, не має від мене чого бояти ся. Боже, таж то молодий чоловік, що хоче доробляти ся, а тут — як сказано — може дуже вигідно заробляти двох.

* * *

Однако з лїтами вивязувала ся чим раз завзятїйша конкуренция між обома фірмами. У Антона Гавґеруда був склеп майже все пов-

Любляна 12 цьвітня. Словіньска праса приняла неприхильно іменоване дра Паера краєвим маршалком в Горциції. „Slov. Nar." каже, що єсть то удар в лице словіньского народу, котрий не позістане без наслідків.

Букарешт 12 цьвітня. Президент міністрів Стурдза подав ся з цілим кабінетом до димісії; день перед тим, в понеділок були в Букарешті великі розрухи, підчас котрих войско виступило з баґнетами против товпи і убило двох людий на місци, одинайцять тяжко поранило а богато лиш легко.

Пекінґ 12 цьвітня. Серед торжественного церемоніялу (девять поклонів перед статую Конфуция) відкрито тут перший хіньский університет. Записало ся 381 студентів.

Переписка зі всіми і для всіх.

Оповістка.

Панночка літ 20, хороша, образована, інтеліґентна, маюча 2000 зр. посагу, в браку знакомства, пошукує на сій дорозі жениха — молодця або вдівця, з відповідним становищем або майном. Річ трактує ся зовсім серіо і за дискрецию ручає ся словом чести. Листи і фотографії упрашає ся присилати під адресою: І. М. poste restante Добрусин. На жадане листи звертає ся.

Тим, що питали про Боснu, можемо тепер подати докладну інформацию: В окупованих краях, отже в Боснї і Герцеґовині, дістає кождий поселенець 10 до 12 гектарів (около 17 і пів до 21 морґів), з чого 1 гектар (морґ і три чверти) на заведене обійстя, города, хати і будинків господарских; проча земля призначає ся на ріллю. Призначені на кольонізацию землї віддають ся поселенцям в посесию, і робить ся угоду на десять літ. В перших трох роках не платить ся ніякого чиншу за посесию. Від четвертого року почавши, платить ся по 50 кр. від гектара на рік. Вже по перших десяти роках, коли поселенець показав ся добрим господарем і через своє під кождим взглядом відповідне поведене заслужив собі на то, дістає землю на власність безплатно. Установлені законно в Боснї і Герцеґовині податки і додатки мусить кождий поселенець платити зараз від першого року, а так само мусить приняти приналежність краєву. Материял до будови хати і господарских будинків дістають поселенції даром з державних лїсів, але мусять собі самі зрубати взглядно викорчувати. За то всї видатки на загосподароване мусять поселенції покривати з власної кишенї. В тій цїли мусить кожда родина, заплативши собі дорогу, привезти ще готівкою бодай 600 зр. Кошти заведеня господарства обчисляє правительство так: Поставлене хати і будинків господарских 170 зр.; закупно одного воза, одного плуга і одної борони 108 зр.; закупно пару волів і молочної корови 210 зр.; закупно насіння на засів 40 зр.; кошти удержаня цілої родини, зложеної із шести душ, аж до слідуючого жнива 72 зр. Поданя о наділ треба вносити до босаньско-герцеґовиньского правительства краєвого в Сараєві, а в тім поданю треба подати: Імя і назвище голови родини і всїх членів родини, вік кождого (кілько літ), віру, народність, приналежність державну (чи хтось приналежний до країв австрийских заступлених в Раді державній, чи до країв угорскої корони) і пол кождого члена родини, загальне число кождої родини, висоту готівки, якою родина розпоряджає і послїдний осідок родини перед наміреним поселенем (місце, повіт, край де родина в послїднім часї постійно перебувала). Формуляр до того треба зажадати безпосередно від босаньско-герцеґовиньского правительства краєвого в Сараєві. — **Мих. Сав. в Устер.:** 1) Присланий порошок то найзвичайнїйша двовуглекисла сода, яку продають в аптиці; капніть на ню трохи оцту, а будете видїти, як она зачне бурити ся і пінити ся. За 10 кр. можна єї дістати спору коробочку. Коли би же хтось продавав той порошок за якийсь чудотворний лїк та казав собі ще добре платити, то допускав би ся обманьства. Порошок сей, отже двовуглекисла сода або бікарбонат соди добрий на нестравність внаслїдок якоїсь занадто товстої страви, або в тих случаях, коли когось пече жга (згага) від квасів, які витворять ся в жолудку внаслїдок нестравности. Порошку сего треба взяти на конець ножа, висипати на язик і попити водою. От і цїле єго значінє яко лїку; на порушеницю (?), золотник і болячки він не помагає. Видко, що той, що продає соду за чудотворний лїк, переконав ся, що люди у Ваших сторонах хорують на нестравність (нежит або катар жолудка) і він продає їм лїк, котрий коли не поможе, то певно не зашкодить; коли же поможе, то люди повірять, що то на правду чудотворний лїк і будуть єго купувати на всякі недуги, все одно чи кого палець заболить чи він смертельно занедужає. Оттак бачите темних людий, хто не хоче, дурить та використовує! — 2) Згаданої повісти не маємо на продаж, бо она не була друкована окремою книжкою. — **Еф. Шн. в К.:** Годимось вповні з Вами. Подайте свою докладну адресу (число дому) а як будемо лїтом в К. то відвідаємо Вас а тогди поговоримо собі на той темат і на инший. — **Вол. Г. Р. з Коломиї:** 1) J. Kapralik, ул. Скарбківска ч. 3. Фірма жидівска, але то не вадить нїчого, бо добра; має на складі інструменти всїлякого рода, а чи висилає цінники, того вже не знаємо; найлїпше запитайте саму фірму. Робимо однакож уважними, що богато річий а також і інструменти музичні не добре купувати лиш після самого цінника; найлїпше купувати на місци і вибрати собі що потреба. Тогди уникне ся всякої немилої колізиї. — 2) У відповіди на друге питанє повторимо насамперед Ваші слова: О тім далоби ся богато писати, але тут нема богато місця, отже неможна. А тепер спитаємо ми Вас: А звідки у Вас та сьмілість питати нас о причину нашого поступованя? Не вжеж Ви гадаєте, що ми обовязані зараз першому лїпшому з Куликова або з Пацикова, а хочби й з Коломиї здавати справу? В ставленю питань до кого небудь треба знати міру. Але щоби заспокоїти Вашу цікавість і все-таки не лишити Вас без відповіди, скажемо: длятого, щоби уникати конкуренції. — **Хлопоман:** Вибачте, що аж так пізно відповідаємо, але серед множества кореспонденций Ваш лист попав ся в невідповідний порядок. Відповідь опізнила ся, але хочби була й в пору дана, то не була би нїчого помогла, бо ми чи сяк чи так мусїли би були відослати Вас, взглядно недужого до лікаря. Може бути, що та недуга то запалене нирок — нефрітіс (Nephritis) або хороба Брайта (Bright-a) — але то може лиш лїкар осудити і то не лиш по загальнім стані недужого, але також по хемічнім розслїді мочи. Та недуга зазначує ся не лиш дрожею, горячкою, блювотою і болями в крижах, в сторонах нирок, але також головно тим, що з мочею відходить богато білковини. З того всего що Ви написали, не могли би ми виробити собі ніякого докладного понятя о недузї, а хоч би єї і поняли то все-таки мусїлиби відослати до лікаря, позаяк ми можемо давати лиш ґіґієнічні ради. — **Адам Нов. в Кор.:** Не можемо знати, що за причина. Чи то у Вас син одинак і більше їх не маєте, чи може маєте старшого на боці вже самостійного господаря, або ще молодшого? Дайте поясненє, а тогди дамо Вам відповідь. — **Угринів:** На берненьскій льотерії витягнено дня 8 лютого с. р. числа: 18, 29, 34, 64, 26. — **А. К. Горошова:** З Ваших льосів не витягнений ані один. — **Павло Тесля в Озер. к. Чорт:** Ваш льос ювил. вистави не витягнений ані в послїднім тягненю ані в попередних. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☞ (Просимо присилати питаня **лиш** на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати ані марок, ані карт кореспонденцийних до відповіди.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1898, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·35	2·50	10·40	4·10	8·50	6·40	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	9·35	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	9·53	11·27	—
Іцкан	6·05	2·40	—	10·05	—	6·30	10·55
Ярослава	—	—	—	4·55	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·55	7·10	—	—
Тернополя	—	—	—	—	6·55	—	—
Сколього	—	—	—	—	9·15	—	—
Стрия, Хирова	—	—	—	—	—	—	3·00
Лавочного	—	—	—	5·20	—	—	7·00
Янова	—	—	—	8·45	—	7·44	—

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Віднi 8·58 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	9·05	6·10	9·10	—
Підволочиск	2·30	9·55	—	—	—	3·30	5·25
Підвол. з Підз.	2·15	9·39	—	—	—	3·04	5·—
Іцкан	9·45	1·50	—	—	6·45	5·40	10·35
Тернополя	—	—	—	7·50	—	—	—
Белзця	—	—	—	7·55	5·55	—	—
Ярослава	—	—	—	10·45	—	—	—
Гребенова Сколього і Стрия	—	—	—	—	1·40	—	—
Лавочного	—	—	—	—	8·05	—	10·30
Стрия, Калуша	—	—	—	12·15	—	—	—
Янова	—	—	—	7·40	1·01	—	—

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского; коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 і 36 мін.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

ний, а у Беха і Спілки було може й в двоє тілько до роботи як перше. Але нова фірма хотїла ще більше мати; хотїла перетягнути на свою сторону всїх купуючих.

Побачено, що у Гавґеруда всї цїни низші, як у Беха і Спілки, особливо при артикулах, що найбільше впадають в очи, як нафта, цукор і т. д. Різниця в цїні — при тій самій доброті товару — була навіть значна.

Минув якийсь час і Бех та Спілка мусїли й у себе знижити цїни.

У Гавґеруда знижено відтак цїну на всї артикули: в якийсь час пізнїйше пішов за ним Бех і Спілка знов.

Антін Гавґеруд побудував на подвірю довгу шопу і поставив там хлопця, що нїчого не мав до роботи лиш доглядати селяньских коний і напувати їх.

Бех і Спілка виставили в слїд за тим велику порядну стайню і шопу для возів.

Вскорі по тім почав Гавґеруд давати дармо селяньским коням овес, сїно і січку.

Тепер прийшов чемний лист від консуля, в котрім той предкладав, аби оба конкуренти згодили ся на то, щоби не давати дармо корму для коний; таж то так легко для богатого селянина привезти собі з дому вівса чи сїна. Селянин навіть не відчує того, а для купця, котрому прийде ся погодувати на день яких кількадесять коний, то величезний видаток а особливо при таких низьких цїнах на товари. На той лист не було ніякої відповіди і конї так як і перед тим дармо годували ся.

(Конець буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).